

A dráma műfaji sajátosságai

Kávai Bózsó Ildikó

MŰNEMEK

```
graph TD; M[MŰNEMEK] --> L[LÍRA]; M --> E[EPIKA]; M --> D[DRÁMA]; L --> L1[Érzést, gondolatot, hangulatot fejez ki.]; L --> L2[Lírai én (személyesség)]; L --> L3[Rövid terjedelmű]; L --> L4[Versforma (kötött, megszerkesztett)]; L4 --> L4a[Verszak, verssor, rím, ritmus]; E --> E1[Történet elmesélés]; E --> E2[Narrátor tájékoztat]; E --> E3[Hosszabb terjedelmű]; E --> E4[Prózaforma]; E4 --> E4a[Hosszú sorok, fejezetek, bekezdések]; D --> D1[Megjelenít eseményt, történetet]; D --> D2[Párbeszédese forma jellemzi];
```

LÍRA

- ▶ Érzést, gondolatot, hangulatot fejez ki.
- ▶ Lírai én (személyesség)
- ▶ Rövid terjedelmű
- ▶ **Versforma** (kötött, megszerkesztett)

Verszak, verssor,
rím, ritmus

EPIKA

- ▶ Történet elmesélés
- ▶ Narrátor tájékoztat
- ▶ Hosszabb terjedelmű
- ▶ **Próza**forma

Hosszú sorok,
fejezetek,
bekezdések

DRÁMA

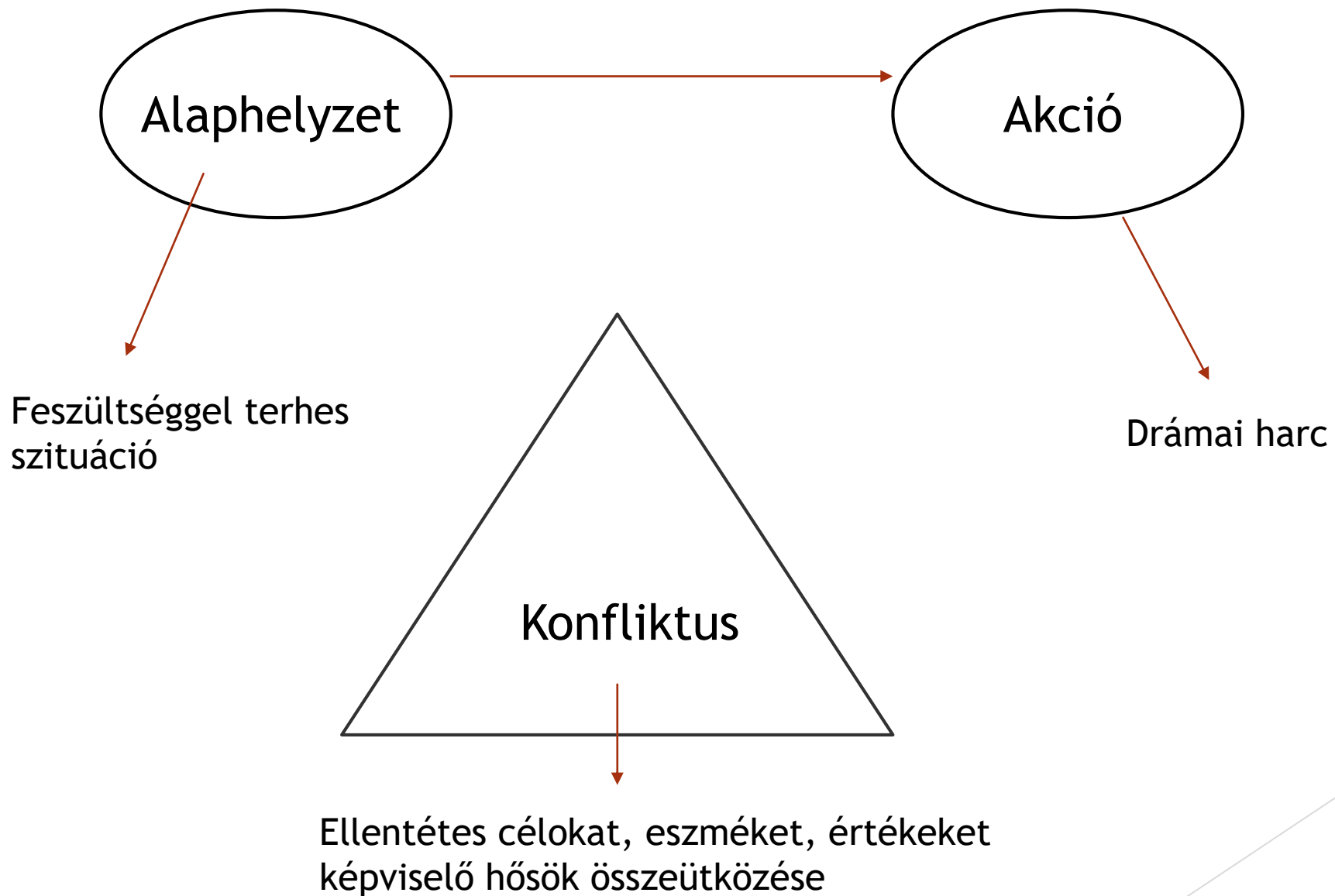
- ▶ Megjelenít eseményt, történetet
- ▶ Párbeszédese forma jellemzi

DRÁMA

(görög eredetű szó, cselekvést jelent)

- ▶ A drámaíró megjelenít egy történetet, hőseit beszélgeti és cselekedtet.
- ▶ Tárnya, a külvilágból merített esemény, eseményisor.

A drámai cselekmény

A dráma

Színpadra szánt mű
Eseménysort ábrázol
Párbeszéd/monológ
konfliktus

Színjáték

A drámai művek színpadi
előadása színészi játék
által

Akció

(mozgás,
gesztus,
mimika)

Dikció

(szöveg,
beszéd)

zene

Színészi
játék

jelmez

díszlet

DRÁMA

```
graph TD; D((DRÁMA)) --- C1(Cél: cselekvésre serkent); D --- C2(Ideje: jelenben változó viszony); D --- C3(Szereplők: aktív, kölcsönös, összeütközés); D --- C4(Tér: valós, teremtett); D --- C5(Eszközök: dialógus monológ szerzői utasítás); D --- C6(Cselekmény: előadásra szánt dinamikus); D --- C7(Terjedelem: korlátozott);
```

Cél:
cselekvésre
serkent

Ideje:
jelenben
változó
viszony

Szereplők:
aktív, kölcsönös,
összeütközés

Tér:
valós,
teremtett

Eszközök:
dialógus
monológ
szerzői
utasítás

Cselekmény:
előadásra szánt
dinamikus

Terjedelem:
korlátozott

Kifejezés mód:
párbeszédes
(verses/prózai)

A dráma szerkezeti egységei

Felvonás

- ▶ Egy-egy zárt cselekményegység

Jelenet

- ▶ Kisebb szerkezeti egység a felvonáson belül
- ▶ Lényege a színpadon lévő szereplők számának változása, színhely változása, valamelyik szereplő megjelenése illetve távozása

A DRÁMA MŰFAJAI

```
graph TD; A[A DRÁMA MŰFAJAI] --> B[TRAGÉDIA]; A --> C[KOMÉDIA]; A --> D[SZÍN MŰ]; B --> E[▶ Szomorú játék]; C --> F[▶ vígjáték];
```

TRAGÉDIA

▶ Szomorú játék

KOMÉDIA

▶ vígjáték

SZÍN MŰ

TRAGÉDIA

- ▶ Benne a főszereplő, a **tragikus hős** többnyire valamely nagy, nemes cél érdekében vállalja a harcot, de az ellenerőkkel való **küzdelemben elbukik**: bukása rendszerint a fizikai megsemmisülés, a halál
- ▶ A nagy emberi értékek hirtelen és visszafordíthatatlan pusztulása (**tragikum**) egy magasabb rendű érzést, **katarzist** (megtisztulást) vált ki a befogadóból.

KOMÉDIA

- ▶ Benne általában **kisszerű** emberek, kicsinyes tulajdonságok ütköznek össze, és **kudarcot** vallanak.
- ▶ Célja, **nevetséges** hatás kiváltása.
- ▶ Lényege a komikum. Ez egy ábrázolási mód, rendszerint bírálattal kapcsolódik össze.
- ▶ A komikus hatást egy negatív tulajdonság vagy jelenség eltúlzása kelti, amellyel szemben a befogadó fölényt érez.
- ▶ **Helyzet- jellemkomikum.**
- ▶ Mindig szerencsés végkimenetelű

SZÍNEMŰ

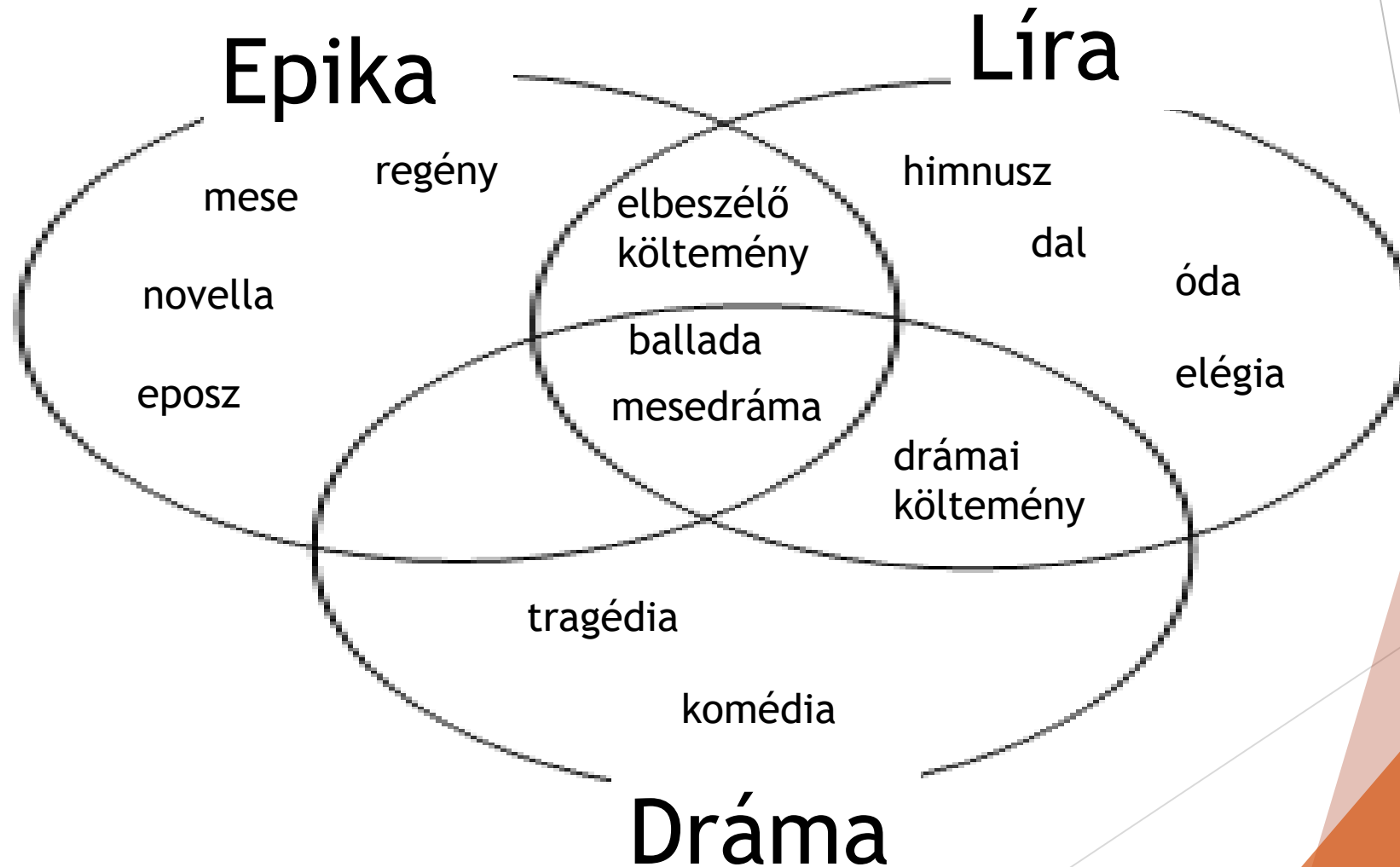
- ▶ Olyan drámai mű, amelyben a hős összeütközésbe kerül az erkölcsi világrénddel, de a küzdelemből erkölcsileg megtisztultan, győztesen kerül ki.
- ▶ Általában szerencsésen végződik.
- ▶ Népszínmű

Mesedráma:
Meseelemeket tartalmaz, vígjáték szerű epizódok, kedvező megoldásokkal. Versben íródott kalandos történet a szereplők párbeszédére épül.

Feladat:

Sorold a megadott műfajokat a megfelelő műnemek halmazába!

mese, himnusz, dal, regény, tragédia, novella, óda, elégia, komédia, eposz, elbeszélő költemény, ballada, drámai költemény, mesedráma

Házi feladat - szorgalmi 😊

Feladatgyűjtemény

magyar nyelvből a záróvizsgára

124., 128.,

273., 274., 275. feladat

Linkgyűjtemény:

- ▶ <https://zanza.tv/irodalom/osszegzesek/munemek-es-mufajok>
- ▶ <https://zanza.tv/irodalom/okor/az-antik-szinhaz-es-drama>
- ▶ <https://zanza.tv/irodalom/felvilagosodas-klasszicizmus-rokoko-szentimentalizmus/francia-klasszicista-drama>
- ▶ <https://zanza.tv/irodalom/kesomodernseg/xx-szazadi-drama-es-szinhaz>

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!